

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHEM-DAM-VOORBURG

Datum 3 april 2012

Onderwerp Raadsbrief: Aanvraag herstructureringsfaciliteit DSW

Categorie B

Versionnummer 712681 / 715214

Portefeuillehouder De heer Rensen

Behandeld door De heer Herfst

Probleemstelling en kader

Het Rijk bezuinigt fors op de Rijkssubsidie voor de Wsw. Deze bezuinigingen komen volledig voor rekening van de gemeente. Tegelijk heeft de komst van de Wet Werken naar Vermogen grote gevolgen voor de instroom van nieuwe werknemers in de Wsw. Zonder aanvullende maatregelen stevent DSW, het sociaal werkbedrijf van de gemeente Zoetermeer, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg, door deze ontwikkelingen af op een tekort van enkele miljoenen. Daarom zijn de gemeenten genoodzaakt tot herstructurering van het sociaal werkbedrijf. Daarbij geldt als wettelijk kader dat de mensen die nu met een sw-indicatie werkzaam zijn bij een sw-bedrijf hun (CAO-) rechten behouden, en nieuwe instroom mogelijk blijft voor mensen met een indicatie die blijvend zijn aangewezen op werk in een beschutte omgeving

In de onderstaande tabel is in beeld gebracht hoe het exploitatieresultaat van de DSW zich de komende jaren ontwikkelt bij ongewijzigd beleid:

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
- € 895.155	- € 2.416.825	- € 3.046.880	- € 2.986.353	- € 2.927.064	- € 2.868.985	- € 2.812.092

Tabel 1: Exploitatieresultaat bij ongewijzigd beleid

Om DSW te ontwikkelen tot een toekomstbesteding sw-bedrijf heeft het DB van DSW in september 2011 een bestuursopdracht vastgesteld. Advies- en onderzoeksbureau Iroko heeft op basis van de bestuursopdracht een onderzoek gedaan bij DSW. Uit het onderzoeksrapport blijkt, dat de sleutel om te komen tot een sluitende exploitatie de beweging 'van binnen naar buiten' is. Dit wil zeggen, dat mensen die beschut werken uiteindelijk aan de slag moeten gaan buiten de beschutte omgeving van de DSW. Dit kan via (individuele) detachering of via begeleid werken.

Iroko heeft een rekenmodel ontwikkeld om in grote lijnen te berekenen wat er nodig is om te komen

tot een sluitende exploitatie van het sw-bedrijf. De basis van dit model is een in-, door- en uitstroomberekening als weergegeven in tabel 2.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beschut binnen	338	298	240	165	104	88	85	84
Groepsdetachering	160	140	164	198	213	204	191	180
Individuele	140	160	181	210	244	257	263	263
detachering en								
begeleid werken								
Totaal FTE	638	597	585	573	561	550	538	527

Tabel 2

In tabel 3 is het exploitatieresultaat van de DSW tot 2018 weergegeven, als de beweging 'van binnen naar buiten' wordt uitgevoerd als beschreven in tabel 2.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
- € 271.585	- € 1.266.171	- € 1.199.512	- € 457.423	- € 177.914	- € 48.900	€ 8.816

Tabel 3: Exploitatieresultaat SW bij wijziging beleid*

Met het collegebesluit van 13 maart 2012 is ingestemd met het voorstel om de DSW te ontwikkelen tot een regionaal werkbedrijf (scenario I) op het gebied van:

- beschut werk in het kader van de Wsw;
- aanbieden van dagbesteding in het kader van de Wmo;
- aanbieden van werkplekken in het kader van de WWNW.

De gemeenten zijn hierbij verantwoordelijk voor:

- arbeidsontwikkeling;
- door- en uitstroom naar individuele detachering en begeleid werken
- re-integratie

Na besluitvorming door het college is gebleken dat er enige verwarring is ontstaan over de ontwikkeling van de DSW tot onder meer een aanbieder van dagbesteding in het kader van de WMO. Met dit besluit wordt niet meer beoogd dan het ontwikkelen van een aanbod bij de DSW voor gemeenten in de regio op dit terrein. Op geen enkele manier impliceert dit besluit dat vanuit onze gemeenten per definitie de arbeidsmatige dagbesteding bij de DSW ingekocht zal gaan worden. De besluitvorming over deze inkoop kent zijn eigen traject waarbij de wensen vanuit de gemeente in relatie gebracht worden met datgene dat aanbieders te bieden hebben. De DSW is dan één van de mogelijke aanbieders in die afweging.

Dit voorstel is een vervolg op het collegebesluit van 13 maart jl. en heeft betrekking op het indienen van een aanvraag op het herstructureringsfonds van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

De keuze van de drie gemeenten brengt een ingrijpende transitie van de uitvoering van de sociale werkvoorziening met zich mee. De geschetste keuzes leiden de komende jaren tot een gefaseerde en gecontroleerde afbouw van de infrastructuur van het uitvoeringsbedrijf.

Tegelijk brengt de extra inzet op arbeidsontwikkeling en doorstroom van de sw-populatie investeringen met zich mee. Te denken valt aan extra personele inzet, de inrichting van het cliëntvolgsysteem en de extra inzet op uitplaatsing. Tot slot brengt de keuze frictiekosten met zich mee. Voor de transitiekosten die gepaard gaan met de herstructurering van DSW wordt een claim ingediend bij de herstructureringsfaciliteit die het Rijk hiervoor heeft opgezet.

Met de keuze om maximaal in te gaan zetten op door- en uitstroom laten de gemeenten een hoog ambitieniveau zien. Het is duidelijk dat het niet eenvoudig zal zijn om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit te plaatsen bij werkgevers. Dit is echter wel de kern van de Wet Werken naar Vermogen. Het risico bestaat dat het uitplaatsen van mensen naar werkgevers in werkelijkheid achterblijft bij het ambitieniveau dat geschetst is in het transitieplan. Dat zal er toe leiden dat het financiële perspectief bijgesteld moet worden.

Gezamenlijke aanvraag:

Het college van B en W doet de aanvraag. Gemeenten kunnen ook gezamenlijk een aanvraag indienen. Omdat de DSW een gemeenschappelijke regeling is met Rijswijk en Leidschendam-Voorburg, is een gezamenlijke aanvraag het meest praktisch. Afgesproken is dat Zoetermeer, als grootse deelnemer aan DSW, optreedt als hoofdaanvrager. Dat betekent dat (het college van) Zoetermeer mede namens Rijswijk en Leidschendam-Voorburg de aanbiedingsbrief ondertekend waarmee het transitieplan wordt aangeboden aan het Ministerie. Rijswijk en Leidschendam-Voorburg geven Zoetermeer schriftelijk toestemming om de aanvraag mede namens hen in te dienen.

- Rol gemeenteraden:

Een voorwaarde om met succes een beroep te doen op het herstructureringsfonds is het betrekken van raadsleden in het proces. Het gaat om het informeren van de raadsleden. De raden hebben geen formele rol in de besluitvorming.

Op 31 oktober 2011 en op 8 maart 2012 hebben gezamenlijke raadsinformatiebijeenkomsten plaatsgevonden bij DSW voor de raadsleden van de drie gemeenten waarmee aan deze voorwaarde uitvoering is gegeven. Het onderzoeksrapport en het transitieplan worden ter kennisname toegezonden aan de raad. Op 16 april is een bespreking van de stukken gepland in de commissie MA.

Aantallen:

- Aanvraag:

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft ca. 161,64 se's (fte's) als taakstelling. Dat betekent dat 161,64 se's uit Leidschendam-Voorburg werkzaam zijn bij een sw-bedrijf. Deze mensen werken niet allemaal bij DSW; een aantal werkt bij een ander sw-bedrijf. Omgekeerd zijn er ook mensen uit andere gemeenten die niet bij het sw-bedrijf van hun eigen gemeente werken, maar bij DSW.

Om het maximale trekkingsrecht te krijgen zal de aanvraag niet alleen gebaseerd zijn op het deel van onze taakstelling dat werkzaam is bij ons eigen sw-bedrijf maar ook voor het deel van onze taakstelling dat werkzaam is bij andere sw-bedrijven. Deze sw-medewerkers maken deel uit van de herstructureringsplannen van de betreffende sw-bedrijven. De meeste van de buitenstedse Wsw-ers van de drie gemeenten is werkzaam binnen de sw-bedrijven van de gemeenten in de arbeidsmarktregio Haaglanden. De intentie is in ieder geval om tot een rechtvaardige verdeling van middelen te komen van de buitenstedse Wsw-ers.

Financiën

De subsidie van het herstructureringsfonds komt beschikbaar in 7 jaar, van 2012 t/m 2018. Het trekkingsrecht uit dit fonds is gemaximaliseerd op 75% van de benodigde transitiekosten. Dat betekent dat de gemeenten zelf 25% moeten cofinancieren.

Het maximale bedrag aan transitiekosten dat in het herstructureringsfonds beschikbaar is voor de drie 'DSW-gemeenten' samen bedraagt € 3.630.000. Daarvan is € 2.722.500 subsidie. Het verschil, € 907.500, moeten de drie gemeenten zelf bijdragen in de vorm van cofinanciering.

De totale transitiekosten voor DSW worden begroot op bijna € 4.700.000. Dat is hoger dan de maximale bijdrage uit het herstructureringsfonds.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Totaal
kosten DSW	786.000	575.600	900.400	602.400	416.000	182.400	156.800	3.619.600
kosten door en Instroom	163.000	401.000	240.000	120.000	50.000	50.000	50.000	1.074.000
Totaal kosten herstructurering	949.000	976.600	1.140.400	722.400	466.000	232.400	206.800	4.693.600

Voor een nadere onderbouwing van bovenstaand tabel zie het bijgevoegde tranistieplan.

Op basis van de realisatie 2010 (verdeelsleutel) ziet het financiële plaatje voor de gemeenten er als volgt uit:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Totaal
Leidschendam-Voorburg	196.882	202.608	236.591	149.871	96.678	48.214	42.903	973.747
Rijswijk	181.086	186.353	217.609	137.847	88.921	44.346	39.461	895.623
Zoetermeer	571.032	587.639	686.201	434.682	280.401	139.840	124.436	2.824.230
Totaal kosten herstructurering	949.000	976.600	1.140.400	722.400	466.000	232.400	206.800	4.693.600

Dit is exclusief de subsidie uit het herstructureringsfonds.

Met verrekening van de maximale subsidie uit het herstructureringsfonds ziet het totale financiële plaatje er als volgt uit:

Totale kosten herstructurering	€ 4.693.600
Dekking:	
Maximale subsidie herstructureringsfaciliteit	€ 2.722.500
Cofinanciering weerstandsvermogen DSW	€ 949.000
Cofinanciering door de drie gemeenten	€ 1.022.300
<i>Waarvan (in afgeronde percentages):</i>	
<i>Aandeel Zoetermeer 60%</i>	€ 613.380
<i>Aandeel LV 21%</i>	€ 214.683
<i>Aandeel RW 19%</i>	€ 194.237

De kosten voor de herstructurering zijn hoger dan het maximale subsidiebedrag van het Rijk. Of anders geformuleerd: de herstructureringsfaciliteit is onvoldoende om de werkelijke transitiekosten te dekken. Besloten is om de claim op te stellen op basis van de werkelijke begrote kosten, en niet bij voorbaat 'af te romen' op het maximale subsidiebedrag. De achtergrond daarvan is om aan het Rijk het signaal af te geven dat de herstructureringsfaciliteit onvoldoende is om de werkelijke transitiekosten te dekken.

Kosten 2012:

De transitiekosten voor 2012 worden begroot op € 949.000. Dit kan ten laste worden gebracht van het weerstandsvermogen van DSW. Dat bedraagt op dit moment € 1.782.168.

Kosten 2013 en verder:

De kosten voor de cofinanciering voor 2013 en verder zullen op een andere manier moeten worden gedekt. Een voorstel voor deze dekking zult u in de loop van 2012 ontvangen.

Aan het Ministerie moet jaarlijks in september gerapporteerd worden over de voortgang van de herstructurering. Bij de voortgangsrapportages kunnen gemeenten hun plannen, en meer concreet hun ambitieniveau, bijstellen als dat nodig is.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

mr. ing. J. Eshuis
secretaris

drs. J.W. van der Sluijs
burgemeester